

Spinoza: een bibliografische inleiding

met bijzondere aandacht voor oorspronkelijk Nederlandstalige en recente werken.

Kennismaken met Spinoza doe je misschien het best door een goede **biografie** te lezen.

De beste moderne biografie is die van Steven Nadler, *Spinoza. A Life*, Cambridge UP, 1999, xiii + 407 pp., notes, bibliography, index, ISBN 0521002931, ongeveer € 25.

De Nederlandse vertaling: *Spinoza*, Olympus, 2005, 535 blz., ISBN 978 904670021 1 blijkt helaas uitverkocht en is zelfs tweedehands moeilijk te vinden. Ongetwijfeld vind je een exemplaar in je plaatselijke bibliotheek. Bij de Slegte is het boek recentelijk weer online te koop aangeboden.

Veel minder interessant is Margaret Gullan-Whur, *Spinoza. Een leven volgens de rede* (Vertaald door Jabc Veenbaas et alii), € 29,95, 2001, Uitgeverij Lemniscaat ISBN: 9789056372712, 429 pagina's, gebonden. Je vindt het (terecht) in de ramsj en tweedehands voor weinig geld, ook in het oorspronkelijke Engels.

Inleidingen op het leven en werk van Spinoza zijn er legio, oudere en meer recente. De boekjes van Jan Knol worden door veel beginnende lezers erg geapprecieerd:

Jan Knol: *En je zult spinazie eten. Aan tafel bij Spinoza, filosoof van de blijdschap*, Uitgeverij Wereldbibliotheek, 2006, 128 blz., ISBN 978-90-284-2096-0 € 12,50

Jan Knol: *Spinoza uit zijn gelijkenissen en voorbeelden*, Uitgeverij Wereldbibliotheek, 2007 208 blz., ISBN 978-90-284-2194-3 € 14,50

Jan Knol: *Spinoza's intuïtie*, Uitgeverij Wereldbibliotheek, 2009 144 blz., ISBN 978-90-284-2269-8 € 14,50

Daarnaast vermelden we:

Miriam van Reijen: *Spinoza. De geest is gewillig, maar het vlees is sterk*, Uitgeverij Klement / Uitgeverij Pelckmans, 2008 232 blz. ISBN 978-90-868-7022-6 € 22,95

Herman De Dijn, *Spinoza: de doornen en de roos*, Pelckmans/Klement, 2009, 195 blz. ISBN 978-90-868-7054-7, € 19,95

Het hoofdwerk van Spinoza is de ***Ethica***.

Er is een vrij recente parallelle uitgave, Latijn – Nederlands, vertaald en ingeleid door Henri Krop, Bert Bakker, A'dam, 2008, 629 blz., ISBN 9035126432, paperback, € 37,90

Onlangs verscheen een vertaling gebaseerd op het manuscript (niet van Spinoza!) dat men in het Vaticaan ontdekte: *Ethica ordine geometrico demonstrata*, vertaling: Corinna Vermeulen ISBN 9789461057532 gebonden met leeslinten, 17 x 24 cm, 320 blz., juni 2012, € 39,90 Omslagontwerp: René van der Vooren

Er zijn verscheidene oudere uitgaven beschikbaar, online en tweedehands.

Een goede **commentaar** is onmisbaar. Ook hiervoor is Nadler uitstekend: Steven Nadler, *Spinoza's Ethics: An Introduction*, Cambridge University Press, 2006, 313pp., (pbk), ISBN 0521544793; \$27.99 Er is geen Nederlandse vertaling.

Daarnaast vermelden we:

Herman Berger: *De Ethica van Spinoza*, Garant Uitgevers, 2011
192 blz., ISBN 978-90-441-2742-3 € 21,90

Wim Klever: *Ethicom. Spinoza's Ethica vertolkt in tekst en commentaar*, Uitgeverij Eburon, 1996/2006 818 blz., ISBN 978-90-516-6526-0 € 45

Voor de **Korte Verhandeling** zijn we verwend met onder meer twee recente Nederlandse hertalingen.

Spinoza: *Korte Verhandeling van God, de mens en zijn welstand*. Hertaling en redactie van Rikus Koops [parallele uitgave]; voorwoord van Wim Klever, Uitgeverij Parthenon, 2012 316 blz., ISBN 978-90-795-7835-1 (paperback) 29,90; ISBN 978-90-795-7836-8 (hardcover) € 39,90

Rikus heeft ook een website over de *Korte Verhandeling*, de link staat op onze website bij de favorieten.

Spinoza: *Korte verhandeling over God, de mens en zijn geluk*, Hertaald en van commentaar en noten voorzien door Jan Knol, Uitgeverij Wereldbibliotheek, 2011 234 blz., ISBN 978-90-284-2395-4 € 22,90

De ***Tractatus Theologico-Politicus*** staat recentelijk zeer in de belangstelling.

Er is nog steeds de uitgave van Wim Klever, die in 1999 voor het eerst verscheen en heruitgegeven is als: *Spinoza: Theologisch-politieke verhandeling*, Vertaling (licht ingekort en met commentaar van) Wim Klever, Uitgeverij Eburon, 2010 402 blz., ISBN 978-90-597-2401-3 € 35

Een volledige Nederlandse vertaling vindt men in *Spinoza: Theologisch-politiek traktaat*, vertaling F. Akkerman e.a., Uitgeverij Wereldbibliotheek, 458 blz., ISBN 978-90-284-1773-1 € 49,90

Theo Verbeek, *Spinoza's Theologico-Political Treatise: Exploring 'the Will of God'*, hardcover, 208 pages, Ashgate Pub Ltd, 2003, ISBN-13: 978-0754604938 € 70

Steven Nadler, *A Book Forged in Hell. Spinoza's Scandalous Treatise on the Birth of the Secular Age*, Princeton UP, 2011; xviii + 275 pp., \$ 22.95, een excellente inleiding op het werk.

Jonathan Israel, *Spinoza, Theological-Political Treatise*, *Cambridge Texts in the History of Philosophy*, 2007, xlvi +280 pp., met een uitstekende inleiding

Yitzak Y. Melamed & Michael Rosenthal (eds.), *Spinoza's Theological-Political Treatise. A Critical Guide*, Cambridge, etc., Cambridge University Press, 2010, xiv-294 p. ISBN978-0-521-88229-3 € 75

Susan James, *Spinoza on Philosophy, Religion, and Politics: The Theologico-Political Treatise*, 288 pp., Oxford University Press, USA, 2012, ISBN 978-0199698127 € 39

Spinoza: ***Verhandeling over de verbetering van het verstand***, Vertaald, ingeleid, van aantekeningen en een nawoord voorzien door Theo Verbeek, Historische Uitgeverij, 2010 152 blz., ISBN 978-90-655-4059-1
€ 18,50

Er zijn twee bloemlezingen met vrij uitvoerige ***uittreksels*** uit het werk van Spinoza in Nederlandse vertaling:

Herman De Dijn, *De uitgelezen Spinoza*, Uitgeverij Lannoo (i.s.m. Uitgeverij Boom), 2000, 328 blz., ISBN 978-90-209-3787-9, € 16,50

Henri Krop, *De draagbare Spinoza*, Uitgeverij Bert Bakker, 2008, 268 blz., ISBN 978-90-351-3300-6, € 15